

"Amnesti är vettigast, värdigast, effektivast"

Den psykiska ohälsan inom gruppen ensamkommande flyktingbarn och ungdomar är förvisso stor. Men de lider framför allt av *NU-traumatiskt stressyndrom*. Skapat här i Sverige.

Socialstyrelsen ska inleda ett projekt ["med syftet att förbättra stödet till nyanlända gymnasieungdomar som lider av psykisk ohälsa"](#).

"En grupp man vill nå i satsningen är ensamkommande barn, efter att forskning visat att de löper nästan tio gånger större risk begå självmord än svenskfödda barn."

Ja så är det. Alltför många har tagit sina liv. Inte minst efter allt de varit med om HÄR – i Sverige. Men ytterligare satsningar för att motverka de skador andra delar av den svenska myndighetsutövningen skapat är knappast bästa hjälpen.

[Först välkomnas de, hösten 2015.](#) Sen ställs de sist i kön efter alla andra som kom samtidigt och *den Stora Väntan* tar sin början.

Efter ett år ändras lagen till den s k "tillfälliga utlänningslagen" och andra villkor börjar plötsligt gälla. Och så börjar *den Stora Sorteringen / Gallringen* i olika grupper och villkor. På kraftigt kritiserade grunder – framför allt via åldersuppskrivningar – som gör många till 18-åringar och därigenom "utvisningsbara". De får inte bo kvar i familjehem eller hvb-hem utan skickas till överfulla uppsamlingsläger för vuxna asylsökande. Många hamnar på annan ort, utan rätt att börja i den stadens gymnasieskola (eftersom de plötsligt blivit för "gamla"). De hamnar i oroligt limbo med psykisk ohälsa som given konsekvens.

Sen börjar avslagen med överklagningsprocesser – vi talar om

nya juridiska vändor under 3-4 års tid! Osäkerheten ökar. Den psykiska ohälsan djupnar. Samtidigt som andra på liknande grunder faktiskt fått lov att stanna, vilket visar godtyckligheten i bedömningarna. Med ökad oro inför livsviktiga konsekvenser.

Utvisningarna trappas upp. Oroligt bevittnade av dem som ännu inte "fått alla avslag", vilket också skapar ökad psykisk ohälsa.

Sen börjar flera fly vidare. Till exempelvis eländiga tältläger under Paris broar. En del får uppehållstillstånd – på samma villkor som gav avslag i Sverige.

Och de som blir kvar undrar – ska jag fly vidare jag också? Eller ska jag inte...?

För en del skickas tillbaka till Sverige och sätts i förvar – innan utvisning. Först på obegränsad tid, sen begränsas förvarstiden till max 12 månader (= inlåst ett HELT ÅR, utan att ha begått brott; endast ha sökt asyl!)

Även detta godtyckligt.

Många har så tvångsdeporterats för DYRA pengar, med eller utan tid i förvar. En del har återvänt "frivilligt". Dem jag har haft kontakt med har haft det mycket, mycket svårt. Flera har flytt om igen till Iran och är tillbaka på ruta noll. Gömda som papperslösa mitt i ett av corona mycket hårt drabbat land.

En del väljer att gå under jord här i Sverige och försörjer sig på svartjobb och andra mer eller mindre lagliga sätt; d v s människohandel för jobb /sex-tjänster /drogförsäljning etc. Långt ifrån alla som hamnar utanför systemet får det så. En del får hjälp av civilsamhället. Men vad återstår ändå av en ungdoms liv?

Det är i det här ljuset man ska se den ökade självmordsrisken. Det är inte genom ett nytt Socialstyrelseprojekt om hur man bemöter dessa unga som den stora psykiska ohälsan minskar. Nej, det är genom ett pålitligt asylmottagande med justa

spelregler.

Genom att nu ge amnesti till alla som togs emot med öppna armar, och – på grund av den söligen asylprocessen – tvingades vänta orimligt länge, sorterades in och ut i olika grupper med mer eller mindre hopp om livet.

Nya Gymnasielagen är bara ett exempel. Den gav en del av alla ensamkommande rätt att plugga färdigt och sen skaffa fast jobb – 6 månader efter examen, d v s snabbare än någon annan ungdom behöver.

Men kom du en dag för sent till Sverige (efter 24 november 2015), eller om du fick vänta för "kort" tid på första avslag (mindre än exakt 15 månader), ja då fick du inte ens chansen genom Nya Gymnasielagen, utan sorterades bort – för utvisning.

Sen kom pandemin och flygen mot Kabul kunde inte lyfta. Och företag efter företag permitterade och det blev nästan omöjligt att hitta fasta jobb för de nyutexaminerade. Som ny på arbetsmarknaden erbjuds du i bästa fall provanställning. Men det duger inte för Migrationsverket / regeringen / majoriteten i riksdagen!

Så nya utvisningar – nu till ett Afghanistan som i "freds"förhandlingarnas skugga (mellan USA och talibanerna nota bene) har allt fler dödsattacker, med civila offer. 400 fängslade talibankrigare har nyligen frigetts – som ett led i dessa "freds"förhandlingar.

De internationella nyhetsbyråerna redovisar upprepade attacker (mera sällan svenska medier). Över hela landet. Vilket ungdomarna känner till och oroas av.

Till detta utvisar Sverige igen ungdom efter ungdom – numera även med avslutad yrkesutbildning och oavsett hur väl de skött sig. Efter att vi har investerat i fem års skolgång. Samtidigt som vi har en demografisk dip i befolkningen. Vi har ont om 20-åringar.

Allt detta har de genomlevt, sett och på olika sätt försökt

härda ut.

Alla dessa villkor de försökt uppfylla, gång på gång. Och ändå Ut!

En del orkar helt enkelt inte. Och tar sina liv.

En del slocknar, blir uppgivna med koncentrationssvårigheter, får svårt att sova, förlorar hoppet. Om och om igen. Andra dövar ångesten med mediciner och/eller droger.

De har NU-traumatiskt stressyndrom. En i den svenska asylprocessen SKAPAD psykisk ohälsa och förlorad tillit. De hemska minnen de hade med sig – av våld och svårigheter som gjort att de flytt, av tuffa villkor under den farliga flykten till Sverige. De minnena kan plana ut och går att leva med – för alla dem som fått chansen till ett liv i Sverige.

Khalil mådde mycket dåligt – av att inte bli trodd, av alla avslag, av hemska nyheter hemifrån. Så fick han stanna. Utbildade sig, fick fast jobb och bostad i ett av våra semesterparadis.

Gång på gång har jag sett detta ske! Hos ungdomar som plötsligt fått en ansökan beviljad. Hur ögonen får lyster igen. Hur hållningen blir rakare. Studieresultaten och koncentrationen avsevärt bättre – när oron inte längre är en daglig och nattlig följeslagare. De landar, kommer till sin rätt. I tron på en möjlig framtid.

Det är inte Socialstyrelsen som bör städa upp, utan regering och riksdag som måste fatta hedervärda beslut för dessa

ungdomar. Vi har genom åren sett miljoner kronor lotsas via olika statliga satsningar till olika organisationer för att motverka psykisk ohälsa hos ensamkommande under dessa olidliga väntans år. Miljoner som kunde gått till vettig integrering i stället.

De här FEM årens utredningar och avvisningsprocesser har inneburit miljoner och åter miljoner av ren kapitalförstöring. Massor av kostnader på olika håll – från utredare/advokater/domare/nämndemän i oändliga överklagningsprocedurer. Till olika boenden som bekostats av Migrationsverket i stället för av personen själv som är inne i vanlig studiegång/arbete. Till förvaren/gränspolis/utvisningar – allt detta kostar enorma pengar i "negativa åtgärder".

D v s: Motstånd kostar också! MER än initiala stöd till energiska och väl integrerade unga människor. Ensamkommande har enligt tidigare forskning kortare integreringstid än andra invandrare. De har gott om svenska familjer, vänner, idrottsföreningar, kyrkor etc etc runt sig. Där ligger förklaringen.

Men Sverige valde den dyra vägen.

Den omänskliga vägen.

Fram tills NU?

Maria Wallin

Agapes vänner Uddevalla Munkedal Tanum